

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра аналітичної економіки та природокористування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації

проф. Гаврилюк С. В. _____

Протокол № __ від _____ 2018 р.

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
«СОЦІАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

підготовки бакалавра
спеціальності 073 «Менеджмент»
освітньої програми «Менеджмент»

Програма навчальної дисципліни «Соціальний менеджмент» підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент», за освітньою програмою «Менеджмент».

Розробник:

к.е.н., доцент кафедри аналітичної економіки та природокористування _____ **Матвійчук Н.М.**

Рецензент:

д.е.н., проф., завідувач кафедри аналітичної економіки та природокористування _____ **Стрішенець О. М.**

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри аналітичної економіки та природокористування

протокол № _____ від _____ 2018 р.

Завідувач кафедри: _____ (Стрішенець О.М.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету економіки та управління

протокол № _____ від _____ 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ (Бегун С.І.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	07 «Управління та адміністрування» 073 «Менеджмент» «Менеджмент» Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання III
		Семестр <u>5-ий</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції <u>26</u> год.
		Практичні <u>28</u> год.
		Самостійна робота <u>58</u> год.
	Консультації <u>8</u> год.	
	Форма контролю: залік	

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	07 «Управління та адміністрування» 073 «Менеджмент» «Менеджмент» Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання III
		Семестр <u>5-ий</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції <u>8</u> год.
		Практичні <u>6</u> год.
		Самостійна робота <u>92</u> год.
	Консультації <u>14</u> год.	
	Форма контролю: залік	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Поряд з управлінням економічними системами і явищами нормальне функціонування та розвиток суспільства і життя вимагає управління соціальними системами і процесами, тобто процесами, що протікають в одній з основних її сфер громадського життя – соціальній. Характер і напрямок відповідної діяльності задаються соціальною політикою держави, а засобом реалізації, інструментом цієї політики виступає такий різновид управлінської діяльності як соціальний.

Навчитися управляти – це значить оволодіти наукою та мистецтвом впливу на об'єкт управління, без пригнічення творчого потенціалу суспільства, сприяючи його розвитку та покращенню. Дисципліна сприятиме накопиченню у студентів відповідних базових знань, розширенню їх кругозору та прищепленню культури управління.

Метою викладання навчальної дисципліни “Соціальний менеджмент” є опанувати знання про основи теорії та практики соціального управління; про закономірності, принципи, методи, форми та механізми управління різноманітними явищами та процесами сучасного суспільства, як на мікрорівнях, так і на макрорівнях, навчити студентів раціонально проектувати управлінські відносини та здійснювати ефективні перетворювальні впливи на соціальні об'єкти та процеси, людей, які беруть у них участь, задля отримання бажаних для управлінця результатів.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Соціальний менеджмент” є дати студентам загальне уявлення про предмет, об'єкт та методи соціального менеджменту як наукової галузі, про існуючу систему теоретичних знань щодо соціального управління та їхній взаємозв'язок з

управлінською практикою. Важливим складником є засвоєння студентами основних категорій соціального менеджменту, теоретичних основ управлінських концепцій, що сприятиме глибшому розумінню соціальної дійсності та управлінської діяльності.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціального управління або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціального менеджменту і його основ, характеризується комплексністю і невизначеністю умов;
- уміння розробляти та реалізувати проекти в сфері соціального менеджменту;
- здатність нести соціальну відповідальність за діяльність організації шляхом врахування та прогнозування соціально-економічних наслідків її поведінки на працівників та зовнішніх загроз;
- здатність до застосовування концептуальних і базових знань, розуміння управлінської діяльності у соціальній сфері і професії менеджера;
- уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології для пошуку, оброблення, аналізування та використання інформації з різних джерел;
- здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо;
- здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань, що стосуються соціального управління і управління загалом;
- здатність до зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;
- здатність застосовувати знання науки менеджменту, що стосуються особливостей, тенденцій функціонування і сучасних досягнень в галузі соціального менеджменту в практичній діяльності при розробці ефективних управлінських рішень;
- уміння визначати об'єкти та суб'єкти соціального менеджменту, використовувати його механізми і функції в практичній діяльності;
- здатність на основі аналізу тенденцій розвитку соціальної сфери класифікувати завдання та визначити задачі соціального менеджменту; тлумачити принципи функціонування і розвитку соціального менеджменту;
- здатність урахувувати специфіку механізму функціонування соціального менеджменту на сучасному етапі соціально-економічних перетворень в Україні;
- уміння використовувати методи соціального менеджменту в професійній діяльності; застосувати соціальні технології в процесі управлінської діяльності;
- здатність використовувати соціальні ресурси в процесі професійної діяльності; враховувати специфіку інформаційного забезпечення системи соціального менеджменту;
- уміння визначати ефективність соціального менеджменту на основі критеріїв загальної, спеціальної, конкретної ефективності управління.

4.1. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Модуль 1. Теоретичні аспекти соціального менеджменту					
Тема 1. Сутність соціального менеджменту та його основні поняття	9	2	2	4	1
Тема 2. Історія становлення соціального менеджменту та його наукові школи	11	2	4	4	1
Тема 3. Цілепокладання у соціальному менеджменті	10	2	2	5	1
Тема 4. Соціальний контроль й ефективність соціального менеджменту	10	2	2	5	1

Тема 5. Інформаційне забезпечення соціального менеджменту	10	2	2	5	1
Тема 6. Організація та мотивація в соціальному менеджменті	10	2	2	5	1
Разом за модулем 1	60	12	14	28	6
Модуль 2. Прикладні аспекти соціального менеджменту					
Тема 7. Управлінська культура в соціальному менеджменті	9	2	2	4	1
Тема 8. Соціальне лідерство	8	2	2	4	
Тема 9. Соціальні ресурси в менеджменті	8	2	2	4	
Тема 10. Соціальний самоменеджмент	8	2	2	4	
Тема 11. Муніципальний соціальний менеджмент	9	2	2	5	
Тема 12. Соціальна політика в системі соціального менеджменту	9	2	2	4	1
Тема 13. Управлінські рішення в соціальному менеджменті	9	2	2	5	
Разом за модулем 2	60	14	14	30	2
Всього годин	120	26	28	58	8

4.2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Модуль 1. Теоретичні аспекти соціального менеджменту					
Тема 1. Сутність соціального менеджменту та його основні поняття	10	2	-	7	1
Тема 2. Історія становлення соціального менеджменту та його наукові школи	10	-	-	9	1
Тема 3. Цілепокладання у соціальному менеджменті	10	-	-	9	1
Тема 4. Соціальний контроль й ефективність соціального менеджменту	10	-	2	7	1
Тема 5. Інформаційне забезпечення соціального менеджменту	10	-	-	9	1
Тема 6. Організація та мотивація в соціальному менеджменті	10	2	-	7	1
Разом за модулем 1	60	4	2	48	6
Модуль 2. Прикладні аспекти соціального менеджменту					
Тема 7. Управлінська культура в соціальному менеджменті	8	-	-	7	1
Тема 8. Соціальне лідерство	8	-	2	5	1
Тема 9. Соціальні ресурси в менеджменті	9	2	-	6	1
Тема 10. Соціальний самоменеджмент	8	-	-	7	1
Тема 11. Муніципальний соціальний менеджмент	9	-	2	6	1
Тема 12. Соціальна політика в системі соціального менеджменту	9	2	-	6	1
Тема 13. Управлінські рішення в соціальному менеджменті	9	-	-	7	2

Разом за модулем 2	60	4	4	44	8
Всього годин	120	8	6	92	14

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійне опрацювання тем проводиться шляхом глибокого вивчення питань, винесених на розгляд на лекціях і практичних, а також додаткових питань і реальних прикладів соціального управління. Видами самостійних завдань є написання реферату на одну з тем а також короткого есе щодо проблеми соціального менеджменту у певній сфері діяльності.

Написання есе передбачає проведення попереднього вивчення особливостей соціального менеджменту у певній сфері діяльності на прикладі конкретного суб'єкта та подальший його аналіз за наступною схемою:

1. Коротке резюме про діяльність суб'єкта (на один абзац).
2. Визначити сферу соціального життя, об'єкт соціального управління.
3. Сформулювати управлінську проблему соціального менеджменту.
4. Визначити, які методи та засоби вирішення управлінської проблеми використовуються об'єктом дослідження.
5. Дати оцінку позиції управлінського персоналу об'єкта дослідження. Сформулювати власне ставлення до управлінської проблеми.

Теми рефератів

1. Соціальний менеджмент як наукова галузь: формування та розвиток.
2. Передумови виникнення та етапи розвитку теорії та практики соціального менеджменту.
3. Види соціального управління та їх особливості.
4. Соціальне управління як організація взаємодії людей.
5. Соціальне управління як регулювання життєдіяльності суспільства.
6. Зміст нової парадигми управління в період радикальних перетворень українського суспільства.
7. Система соціального менеджменту, її зміст і структура.
8. Характеристика суб'єкта соціального менеджменту.
9. Об'єкт соціального менеджменту, його особливості і типологія.
10. Держава – головний суб'єкт соціального менеджменту.
11. Зміст і види управлінських відносин.
12. Система законів науки соціального менеджменту.
13. Характеристика основних принципів соціального менеджменту.
14. Функції соціального менеджменту як конкретні форми управлінських впливів.
15. Зміст основних етапів процесу соціального менеджменту.
16. Методи соціального менеджменту.
17. Соціальне прогнозування та його роль у розвитку суспільних систем.
18. Соціальне планування, його суть, зміст і види
19. Значення соціальної мотивації в ефективності спільної діяльності.
20. Ціннісний вплив у соціального менеджменту.
21. Соціальний контроль – найважливіший елемент функціонування суспільних систем.
22. Організаційна функція соціального менеджменту.
23. Соціальна комунікація, її суть, структура та принципи функціонування.
24. Стратегічне цілепокладання – ресурс антикризового управління.
25. Управлінське рішення, його зміст, типологія та проблеми ефективності.
26. Сучасні методи соціального менеджменту.
27. Технології соціального управління, їх зміст, види та шляхи розвитку.
28. Ефективність соціального менеджменту: аналіз та критерії оцінювання.
29. Механізм соціального менеджменту: принципи побудови та функціонування.
30. Роль геополітики в соціальному менеджменті.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рейтингову оцінку за залік (за 100-бальною шкалою) з даного курсу студент може набрати двома способами:

1) з урахуванням балів, набраних за результатами підсумкового оцінювання по кожному змістовому модулю без здачі заліку;

2) без урахування балів, набраних за результатами підсумкового оцінювання по кожному змістовому модулю, але із здачею письмового заліку.

В першому випадку рейтингова оцінка визначається як сума двох складових:

- сумарної кількості балів за поточне опитування з відповідних тем (40 балів);

- сумарної кількості балів, набраних за результатами підсумкового оцінювання по кожному змістовому модулю (максимум 60 балів).

Основними формами поточного контролю студентів на практичних заняттях є опитування та економічні диктанти.

Поточний контроль (мах = 40 балів)													Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1											Модуль 2				
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						МКР 1	МКР 2		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	30	30	100
4	3	3	3	3	4	3	3	2	3	3	3	3			

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка для заліку
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Афонин Ю. А. Социальный менеджмент : [Учебник] / Ю. А. Афонин, А. П. Жабин, А. С. Панкратов. – М. : Изд-во МГУ, 2004. – 320 с.

2. Бахрах Д. Н. Основные понятия теории социального управления / Д. Н. Бахрах. – Пермь : Фолио, 1978. – 368 с.

3. Бабосов Е. М. Социология управления : [учеб. пособие] / Е. М. Бабосов. – Минск : Спец. лит., 2002. – 394 с.

4. Виханский О. С. Менеджмент: человек, стратегия, организация, процесс / О. С. Виханский, А. И. Наумов. – М. : ИНФРА-М, 1995. – 168 с.

5. Грошев И. В. Менеджмент организационной культуры / И. В. Грошев, В. М. Юрьев. – М. : Изд.-во Московского психолого-социального института, 2010. – 760 с.

6. Добраев В. Л. Организационное поведения / В. Л. Добраев. – М. : ИКД «Экмос», 2002. – 320 с.

7. Зворыкин А. А. Прикладные аспекты социального управления / А. А. Зворыкин, С. Т. Турьянов. – М. : Свет, 1983. – 433 с.
8. Зинченко Г. П. Социология для менеджеров / Г. П. Зинченко. – Ростов н/Д : Дон, 2001. – 275 с.
9. Карлоф Б. Вызов лидеров / Б. Карлоф, С. Седерберг. – М. : Лига, 1996. – 266 с.
10. Костров А. В. Основы информационного менеджмента : [Учеб. пособие] / А. В. Костров. – М. : Финансы и статистика, 2001. – 336 с.
11. Кравченко А. И. Социология менеджмента / А. И. Кравченко. – М. : Папирус, 1999. – 388 с.
12. Курбатов В. И. Социальное проектирование / В. И. Курбатов, О. В. Курбатова. – Ростов н/Д: Спец. лит., 2001. – 198 с.
13. Лебедев П. Н. Очерки теории социального управления / П. Н. Лебедев. – СПб. : Питер, 1976. – 294 с.
14. Малков В. Д. Понятие социального управления / В. Д. Малков, В. З. Веселый. – М. : ПРИОР, 1987. – 387 с.
15. Марков М. Теория социального управления / М. Марков. – М. : ИД "Вильямс", 1978. – 188 с.
16. Матвієнко О. В. Основи інформаційного менеджменту : [навч. посіб.] / О. В. Матвієнко. – К. : Центр навч. літ., 2004. – 128 с.
17. Методологические основы социального управления / Под ред. Г. П. Давидюка. – Минск : Финансы, учет, аудит, 1977. – 96 с.
18. Омаров А. М. Социальное управление: некоторые вопросы теории и практики / А. М. Омаров. – М. : ПРИОР, 1984. – 448 с.
19. Романов П. В. Социология менеджмента и организаций / П. В. Романов. – Ростов н/Д : Спец. лит., 2004. – 382 с.
20. Руженський М. М. Соціальний менеджмент : [Навч. посібник] / М. М. Руженський. – К. ІПК ДСЗУ, – 2011. – 255 с.
21. Слепенков И. М. Основы теории социального управления / И. М. Слепенков, Ю. П. Аверин. – М. : ИНФРА-М, 1990. – 316 с.
22. Социальный менеджмент / Под ред. Д. В. Валового. – М., 1999.
23. Социальный менеджмент / Под ред. С. Д. Ильенковой. – М., 1998.
24. Социальный менеджмент : [Учебное пособие] / Под редакцией проф. В. Н. Иванова и проф. В. И. Патрушева. М. : «Высшая школа», 2001.
25. Социальное управление : курс лекций / Под ред. В. С. Карпичева. – М., 2000.
26. Социальное управление : словарь / Под ред. В. И. Добренькова, И. М. Слепенкова. – М. : Дело, 1994. – 528 с.
27. Татарина Г. Н. Управление общественными отношениями : [учебник] / Г. Н. Татарина. – СПб. : Выща шк., 2004. – 490 с.
28. Теленков М. В. Теоретичні основи раціональності соціального управління : монографія / М. В. Теленков. – Ніжин : ТОВ «Видавництво Аспект – Поліграф», 2009. – 232 с.
29. Щёкин Г. В. Теория социального управления : [монография] / Г. В. Щёкин. – К. : КНЕУ, 1996. – 636 с.
30. Удальцова М. В. Социология управления : [учеб. пособие] / М. В. Удальцова. – М. : Дело, 2002. – 344 с.
31. Удальцова М. В. Социология и психология управления : [практикум] / М. В. Удальцова, Л. К. Аверченко. – М. : Дело, 1999. – 268 с.